

ဝိပဿနာအလင်းပြ

✿ ဝုဠသောတာပန်

✿ မဟာသောတာပန်

အတွက်

အဏ္ဏဒိဋ္ဌိ ဖြတ်တရား

ရွှေကြေးစည်

‘သူတော်ကောင်းဇာတ်
တရားမြတ်
လွှမ်းပတ်ကမ္ဘာ လင်းရမည်။’

[သစ္စာလေးပါး]

- ၁။ ဖြစ်ပျက်သမျှ၊ သင်္ခါရ၊ ဒုက္ခသစ္စာတည်း။
- ၂။ သင်္ခါရတွင်၊ အကောင်းထင်၊ ခင်မင် သမုဒယတည်း။
- ၃။ ရုပ်နာမ်အားလုံး၊ ဖြစ်ပျက်သုဉ်း၊ ချုပ်ဆုံး နိဗ္ဗာန်တည်း။
- ၄။ ချုပ်ဆုံးမှုတွင်၊ ဉာဏ်သက်ဝင်၊ သိမြင် မဂ်ပေတည်း။

[စဉ်းစားစရာ ဆောင်ပုဒ်ကလေး]

- ၁။ ဒိဋ္ဌိမဖြုတ်၊ ဒါနလုပ်၊ ဒုက္ခတွေ့ရမည်။
- ၂။ ဒိဋ္ဌိကိုဖြုတ်၊ ဒါနလုပ်၊ ဒုက္ခကင်းဝေးမည်။
- ၃။ ဒိဋ္ဌိမဖြုတ်၊ သီလလုပ်၊ ဒုက္ခတွေ့ရမည်။
- ၄။ ဒိဋ္ဌိကိုဖြုတ်၊ သီလလုပ်၊ ဒုက္ခကင်းဝေးမည်။
- ၅။ ဒိဋ္ဌိမဖြုတ်၊ ဈာန်အားထုတ်၊ ဒုက္ခတွေ့ရမည်။
- ၆။ ဒိဋ္ဌိကိုဖြုတ်၊ ဈာန်အားထုတ်၊ ဒုက္ခကင်းဝေးမည်။

“ကဲ ယောဂီတို့ -

(ဒိဋ္ဌိနဲ့တဏှာ၊) တစ်နည်း (အဝိဇ္ဇာနဲ့တဏှာ) ဘယ်ဟာကို
အရင်သတ်ရမှာလဲ? စဉ်းစားကြလေ။

ဗုဒ္ဓဘာသာ ဆိုတာ ဘာလဲ?

“ဗုဒ္ဓဘာသာ” ဆိုတဲ့ စကားမှာ -

(ဗုဒ္ဓ) က တစ်ပုဒ်, (ဘာသာ) က တစ်ပုဒ် ပါဝင်နေပါတယ်။

ဗုဒ္ဓ ဆိုတာက - သစ္စာလေးပါးတရားကို အလိုလို ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူတဲ့ “မြတ်စွာဘုရား” လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ဘာသာ ကတော့ “အယူဝါဒ” ‘ပြောဆိုသောစကား’ လို့ အဓိပ္ပာယ် ရပါတယ်။ ထိုစကားနှစ်လုံးကို ပေါင်းလိုက်တော့ ...

သစ္စာလေးပါးကို အလိုလို ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူတဲ့ မြတ်စွာဘုရား၏ (အယူဝါဒ) သို့မဟုတ် (ပြောဟောတော်မူတဲ့ စကား) လို့ ဆိုလိုပါတယ်။

ထို ဘုရား၏ အယူဝါဒတော်ကို ယုံယုံကြည်ကြည်နဲ့ လိုက်နာကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို “ဗုဒ္ဓဝါဒီ” လို့ ခေါ်ကြပါတယ်။

“ဗုဒ္ဓဝါဒီ” မှာ တစ်မျိုး တစ်စားတည်း မဟုတ်ပါ။ အဆင့် လေးဆင့် ရှိပါတယ်။

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ အလိုအားဖြင့် “ဗုဒ္ဓဝါဒီ” တို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ခွဲခြား ပြဆို ထားပါတယ်။

(၁) သူငယ်တန်း ဗုဒ္ဓဝါဒီ

(၂) မူလတန်း ဗုဒ္ဓဝါဒီ

(၃) အလယ်တန်း ဗုဒ္ဓဝါဒီ

(၄) အထက်တန်း ဗုဒ္ဓဝါဒီ

တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

(၁) သူငယ်တန်းဗုဒ္ဓဝါဒီ ဆိုတာ -

မိရိုးဖလာ ထုံးစံလေ့အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင် လူတွေရဲ့ အတုကိုလိုက်၍လည်းကောင်း အရင်း၊ အမြစ်ကို သေသေ ချာချာ၊ ဘာမျှ မသိဘဲနှင့် ယောင်ဝါး ကိုးကွယ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြပါတယ်။

“ပုံစံလေးတစ်ခု ပြောပါရစေ” -

ယောဂီ “ဒီနေ့ ဥပုသ်စောင့်တယ် မဟုတ်လား။ ဥပုသ် စောင့်ရင် ငွေမကိုင်ရဘူး” လို့ တစ်ချို့ လူတွေဟာ ဒီအတိုင်း သိရှိထားကြပါတယ်။ “ရှစ်ပါးသီလ” ထဲမှာ ငွေမကိုင်ရဖူးလို့ ပါတယ်တဲ့။ ထပ်ပြီး တွန့်လိုက်သေးတယ်။

“ဒါဖြင့် ငွေမကိုင်ရဘူးဆိုတဲ့ သိက္ခာပုဒ်ကို ပြောပြစမ်းပါလို့ သူ့ကိုမေးတော့ -

သူက “ဥစ္စာသယန၊ မဟာသယန” ပုဒ်လေ တဲ့။

ဒီတော့ ကျွန်ုပ်က “ဟ အဲဒါက မြင့်တဲ့နေရာ၊ မြတ်တဲ့ နေရာမှာ မထိုင်ရဘူး၊ မအိပ်ရဘူးလို့ ဆိုလိုတာပါ။ ငွေ မကိုင်ရလို့ ဆိုတာ မဟုတ်ပါဘူးဗျာ” လို့ ပြောပြလိုက်မှ ထိုသူဟာ ငြိမ်သွားပါတယ်။

ယခု ဤလို “သုဇယ်တန်း ဗုဒ္ဓဝါဒီ” တွေဟာ မြန်မာပြည်မှာ များပြားစွာ ရှိနေပါတယ်။ စဉ်းစားကြဖို့။

(၂) မူလတန်း ဗုဒ္ဓဝါဒီ ဆိုတာက -

“ကံ” နှင့် ကံ၏ အကျိုးကို အသင့်အတင့် သိပါရဲ့။ သို့သော်လဲ “သရဏဂုံ” ကတော့ မခိုင်မြဲတဲ့ “အနိယတ” သရဏဂုံ ဖြစ်နေပါတယ်။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ မက်လောက်တဲ့ ပစ္စည်း၊ ဥစ္စာ၊ ဂုဏ်၊ သီရိ၊ ရာထူး၊ စည်းစိမ်တွေနဲ့ ဖြားယောင်းလျှင် သူ၏ “သရဏဂုံ” ဟာ ချက်ချင်းပင် ပျက်စီးသွားကာ တစ်ပါးသော ဘာသာ အယူသို့ လွယ်ကူစွာ ကူးပြောင်း သွားနိုင်ပါတယ်။

အဲ စား၊ ဝတ်၊ နေရေး အခက်အခဲကြောင့် အခြား ဘာသာဘက်သို့ ကူးပြောင်းသွားကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ယောဂီတို့ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ မြင်ဖူးခဲ့ပါပြီ။ ပြီးတော့ သူတို့ ပြုတဲ့ ဒါနကလည်း “ပကာသနဒါန” မျိုး ဂုဏ်တု၊ ဂုဏ်ပြိုင် လုပ်နေတဲ့ ဒါနမျိုးသာ ဖြစ်နေပါတယ်။

ယနေ့ မန္တလေးမြို့မှာ ကားတွေနဲ့ ဝင်းခင်းပြီး လှည့်လည် ပြနေတဲ့ ဒါန အလှူမျိုးပေါ့။ စဉ်းစားကြပါ။

ပြီးတော့ “သီလ” မှာလဲ ဝါဝင်၊ ဝါထွက်၊ အဖုံး၊ အပိတ် တွေနဲ့ စောင့်ထိန်း နေကြတယ်။

တစ်ချို့ကတော့ ဝါတွင်းအခါ ဥပုသ်နေ့မှာသာ အိမ်နား နီးချင်း ရိုသေအောင် သီလ စောင့်ထိန်းပြီး ကျန်တဲ့ ရက်တွေမှာတော့ ထင်ရာစိုင်းပြီး လုပ်ချင်တာတွေကို လုပ်နေကြပါတယ်။ ထိုသူတို့ ပွားများတဲ့ ဘာဝနာကတော့ ပါးစပ်က ထင်ရာတွေကိုပြောကာ လက်က ပုတီးလုံးတွေကို “နင်ပြီး နင်ဆင်း” ဆိုသလို တွင်တွင်ကြီး တွန်းချနေတဲ့ အလုပ်နဲ့ပဲ ဟုတ်လှပြီ ထင်ပြီး ကျေနပ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတို့ရဲ့ ဝါဒဟာ “မူလတန်း ဗုဒ္ဓဝါဒီ” အမျိုးအစားသာ ဖြစ်ပါတယ်။

(၃) အလယ်တန်း ဗုဒ္ဓဝါဒီ ဆိုတာက -

ကံ နှင့် ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်ပါတယ်။ ခိုင်မြဲတဲ့ “နိယတသရဏဂုံ” မျိုး ဖြစ်ရန် လုပ်ဆဲပါဘဲ။ “ဒါန” ကိုလဲ ဝင့်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်နိုင်တဲ့ “ဝိဝဋ္ဌနိဿိတ” အဖြစ်နဲ့လဲ တတ်အားသမျှ ပြုလုပ်ပါတယ်။ “ဂရုဓမ္မသီလ” ကိုလဲ လုံခြုံစွာ တတ်နိုင်သလောက် ထိန်းသိမ်းပါတယ်။

ဒါန၊ သီလ တွေထက် သာလွန်တဲ့ ဝိပဿနာဘာဝနာကိုလဲ တတ်အားသမျှ ပွားများ အားထုတ်ပါတယ်။

အဲဒီလို အားထုတ်ခြင်းအားဖြင့် ရုပ်၊ နာမ် နှစ်ပါးကို စွဲခြားသိတဲ့ “နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်” နဲ့ ထို ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ပေါ်ပုံ အကြောင်းအရင်းကို သိတဲ့ “ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်” နှစ်ပါးကို ရရှိပါတယ်။

ဒီ ဉာဏ်နှစ်ပါးနဲ့ ပြည့်စုံတဲ့သူဟာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ ဆရာကြီးက, “အပါယ်” မလားဘဲ သက်သာရာ ရပေပြီ။ ထောက်ရာ တည်ရာ ရပေပြီ။ လားရာဂတိလဲ မြဲပေပြီ “စူဠ သောတာပန်” ဖြစ်ပြီလို့ ထောက်ခံ အားပေးလိုသောကြောင့် -

ပါဠိတော်မှာ -

ဣမိနာ ပန ဉာဏေန သမန္နာဂတော ဝိပဿ
ကော ဗုဒ္ဓသာသနေ လဒ္ဓဿာသော, လဒ္ဓပတိဋ္ဌော,
နိယတဂတိကော, စူဠသောတာပန္နော နာမ
ဟောတိ

လို့ ပြဆိုခဲ့ပါတယ်။

ယောဂီတို့ ဒီအဆင့်လောက်ကိုပဲရရင် ဝမ်းသာကြပေတော့။

အဲအခု ပြောပြမှာက - နံပါတ်

(၄) အထက်တန်း ဗုဒ္ဓဝါဒီ ဆိုတာက

(၁) “ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ” ကို အုတ်မြစ် ချပြီးတော့ -

(၂) “စတုသစ္စာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ” ဆိုတဲ့ အဆောက်အဦးကြီးကို တည်ဆောက်ပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

အရှင်းဆုံးစကားနဲ့ ပြောရရင် -

ကံ, ကံ၏အကျိုးကို တကယ်ယုံကြည်တဲ့ “လောကီကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ” နဲ့ “လောကုတ္တရာ စတုသစ္စာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ” ဒီနှစ်ပါး ပြည့်စုံပြီး

✧ “ဒိဋ္ဌိနဲ့ ဝိစိကိစ္ဆာ” နှစ်ပါးလုံးကို “သမုစ္ဆေဒပဟာန်” ဖြင့် ပယ်သတ်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

[အကြွင်းအကျန် မရှိအောင် ပယ်သတ်မှုကို သမုစ္ဆေဒပဟာန်လို့ ခေါ်တယ်။]

“ဝိသာခါ၊ အနာထပိဏ်၊ သာမာဝတိ၊ ခုဇ္ဈတ္တရာ” စတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကဲ့သို့ အဆင့်အတန်းမျိုးကို ဆိုလိုပါတယ်။

“ဘုံစဉ်စံ အရိယာ” ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ထို ပုဂ္ဂိုလ် တွေဟာ လူဝတ်ကြောင်နှင့်ပင် တရားအားထုတ်ပြီး “အပါယ်” သို့ မကျတော့ဘဲ “သုဒ္ဓါဝါသ” ငါးဘုံဖြစ်တဲ့ (၁) အဝိဟာ ဗြဟ္မာ့ဘုံ (၂) အတပ္ပါ ဗြဟ္မာ့ဘုံ (၃) သုဒဿာ ဗြဟ္မာ့ဘုံ (၄) သုဒဿိ နဲ့ (၅) အကနိဋ္ဌ ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ တိုင်အောင် ဆန်တက်ပြီးတော့ မဂ်အဆင့်ဆင့် ရင့်သည်ထက်ရင့်လျက် နောက်ဆုံး ထိုဘုံမှာပင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုမဲ့ပုဂ္ဂိုလ် များ ဖြစ်ကြပါတယ်။ ဘုံစဉ်စံသော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် သံသရာမှာ ရှစ်ကြိမ်မြောက် ပဋိသန္ဓေ မနေရတော့ဘဲ (၇) ဘဝ အတွင်းမှာပင် ဘဝဇာတ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်း သွားကြရပါတယ်။

အဲဒါ “အထက်တန်း ဗုဒ္ဓဝါဒီ” ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် -

မိမိက “ဗုဒ္ဓဘာသာ” ပါလို့ ဆိုခဲ့ရင် အစစ်ဗုဒ္ဓဘာသာလား၊ အပြော ဗုဒ္ဓဘာသာ အမည်ခံလား ဆိုတာ သိရှိရန်အတွက် -

အထက်ပါ “ဗုဒ္ဓဝါဒီ” အမျိုးအစား (၄) ခုထဲမှ မိမိသည် ဘယ်နံပါတ်ထဲမှာ ပါဝင်နေပါသလဲဆိုတာကို စိစစ်ကြည့်ရှုပါလေ။

အကယ်၍ မိမိသည် နံပါတ် (၁) နဲ့ (၂) ဖြစ်နေရင် ယခုချက်ချင်း တရားစစ် တရားမှန်ကို ဟောပြော ပြသပေးနိုင်တဲ့ ဆရာကောင်းကို တွေ့အောင်ရှာပြီး အမှန်တရားကို နာယူပါ စာဖတ်သူအပေါင်းတို့။

သံသရာဆိုတာ

သံသရာ ဆိုတာ မြန်မာလို ဘယ်လို သိရမှာလဲ?

သံသရာ ဆိုသည်မှာ -

သံ = မပြတ်၊ သရာ = ဖြစ်ပေါ်ခြင်း။

ဘယ်လို ဖြစ်ပေါ်နေပါသလဲ

ထိုထို ဘုံဘဝတို့၌ “ကံ” အကြောင်းအားလျော်စွာ ခန္ဓာ, အာယတန, ဓာတ် တို့ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းကို “သံသရာ” လို့ ခေါ်ဆိုပါတယ်။

[တစ်နည်း]

“အဝိဇ္ဇာ” စသော အကြောင်းတရားများ၊ “သင်္ခါရ” စသော အကျိုးတရားများ၏ အစဉ်မပြတ် ဖြစ်ပေါ်နေခြင်း ကိုလည်း “သံသရာ” ဟု ခေါ်၏။

[တစ်နည်း]

- (၁) အပါယ်လေးဘုံတွင် ဖြစ်ပေါ်နေရသော အခါ၌ “အောက် အပါယ်သံသရာ” ခေါ်၏။
- (၂) လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်တို့၌ ဖြစ်ပေါ်နေရသော အခိုက် အခါမှာ “လူ, နတ် အလယ်သံသရာ” ခေါ်၏။
- (၃) ဗြဟ္မာ့ပြည်(ဘုံ) တွင် ဖြစ်ပေါ်နေရသည့် အခါ၌ “အထက်သံသရာ” ခေါ်၏။

သံသရာမှထွက်ပုံ အတိုချုပ်

✧ [ရုပ်နာမ်, အာယတန, ဓာတ်, သစ္စာလေးပါးတရား စသော မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်, နိဗ္ဗာန်တရားတော်များကို ရရာ ရကြောင်း နည်းကောင်း လမ်းမှန်ဖြစ်သော “ဝိပဿနာ” တရားတော်များကို သပ္ပာယ်သောဆရာကောင်းထံမှ နာကြားခွင့် ရကြသူ သာဝကဖြစ်ကြသော ရဟန်း, ရှင်လူတို့မှာ “စိတ်, စေတသိက်, ရုပ်” စသည့် “သင်္ခါတတရား” များကို ဉာဏ်အမြင် ပေါက်ပြီး “လက္ခဏာသုံးပါး” ဖြင့် သိမြင်ပြီးသော် တစ်ခု

တည်းသော အာရုံဖြစ်သည့် ပရမတ္ထတရားဖြစ်သည့် အသင်္ခတ ဓာတ် နိရောဓသစ္စာကို မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် ပထမ မြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို “သောတာပန်” ဟု ခေါ်ဆို၏။]

(ပြန် ဖတ်လိုက်ပါဦး ယောဂီ)

ထို သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဒိဋ္ဌိအနုသယနှင့် ဝိစိကိစ္ဆာ အနုသယ” ဒီနှစ်ပါးသာ ပယ်သတ်နိုင်သေး၏။

“ကာမရာဂ” စသော အနုသယ ငါးပါးကို မပယ်သတ် နိုင်သေးသဖြင့် “ဘဝ” ကူးသောအခါ “ကာမသုဂတိ” ဘုံမှာ ဆက်လက် ဖြစ်ပေါ်၍ အထက် မဂ်ဖိုလ်များကို ဆက်လက် အားထုတ်သွားမှာ ဖြစ်၏။

သံသရာလည်ပုံ တစ်နည်း -

‘ဝဋ်သုံးပါး’ ဆိုတာ သိဖို့ လိုတယ်

ကိလေသဝဋ်၊ ကမ္မဝဋ်၊ ဝိပါကဝဋ်

“ကိလေသဝဋ်” ဆိုတာ -

- (၁) အဝိဇ္ဇာ - မှန်တာကို မသိခြင်း။
ပညတ်၊ ပရမတ်ကို မသိခြင်း။
- (၂) တဏှာ - တပ်မက်ခြင်း၊ ရုပ်နာမ်ကို တပ်မက်ခြင်း။
- (၃) ဥပါဒါန် - ဆိုတာ စွဲလမ်းခြင်း။
ရုပ်နာမ်ကို စွဲလမ်းခြင်း။

“ကမ္မဝဋ်” ဆိုတာ -

- (၁) ပုညာဘိသင်္ခါရ - ကာမကုသိုလ်
- (၂) အပုညာဘိသင်္ခါရ - အကုသိုလ်
- (၃) အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရ - ရူပ, အရူပ ကုသိုလ်။

“ဝိပါကဝဋ်” ဆိုတာ -

- (၁) လူ, နတ်နှင့် ခန္ဓာငါးပါးရှိသော ဗြဟ္မာ, ကာမ ဝိပါက်၊ ရူပဝိပါက်။
- (၂) အပါယ်လေးဘုံ အကုသလဝိပါက်။
- (၃) ရုပ်မရှိ နာမ်ခန္ဓာသာရှိသော အရူပဗြဟ္မာ, အရူပဝိပါက်။

“ဝဋ်သုံးပါး” ဘာကြောင့် ဖြစ်ရသလဲ ?

အနုသယကြောင့် ဖြစ်ရပေသည်။

အနုသယ ဆိုတာ မြန်မာလို မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် မရသေးသော ပုထုဇဉ်ဟူသမျှတို့မှာ ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်းတို့၌ “ကိန်း” ဓာတ် အဖြစ်နှင့် အစဉ်ပါလျက် ရှိပေ၏။ ထိုအနုသယ မကင်းသမျှ “ဝဋ်သုံးပါး” က မလွတ်နိုင်ပေ။

“အနုသယ” တည်းဟူသော ကိန်းဓာတ် မှာ အကျယ် အားဖြင့် ကိလေသာ ၁၅၀၀ ရှိ၏။ ဒါကြောင့် အနုသယသည် ကိလေသာ ဖြစ်ခြင်း၏ အရင်းခံပေတည်း။

ထို အနုသယသည် အကျဉ်းအားဖြင့် (၇) ပါးရှိ၏။ ၎င်း

(၇) ပါးမှာ -

(၁) ကာမရာဂါနုသယ (၂) ဘဝရာဂါနုသယ (၃) ပဋိဃာ
နုသယ (၄) မာနာနုသယ (၅) ဒိဋ္ဌာနုသယ (၆) ဝိစိကိစ္ဆာ
နုသယ (၇) အဝိဇ္ဇာနုသယ တို့ဖြစ်၏။

အနုသယ (၇) ပါးတို့၏ အဓိပ္ပာယ်အကျဉ်းမှာ -

(၁) ကာမရာဂါနုသယ ဆိုတာ ကာမဂုဏ်တရားတို့၌
တပ်စွန်းတတ်သော ကိန်းဓာတ် -

အဆင်းကြိုက်ကိန်းဓာတ်, အသံကြိုက်
ကိန်းဓာတ်, အနံ့ကြိုက် ကိန်းဓာတ်, အရသာကြိုက်
ကိန်းဓာတ်, အတွေ့ကြိုက် ကိန်းဓာတ် စသော
(၅) ပါးတို့၌ တပ်စွန်းတတ်သော ကိန်းဓာတ်ကို
ဆိုလိုသည်။

(၂) ဘဝရာဂါနုသယ ဆိုတာ -

ရူပဗြဟ္မာ, အရူပဗြဟ္မာ ဘုံတို့၌ ဖြစ်ပေါ်ရန်နှင့်
တပ်စွန်းတတ်သော ကိန်းဓာတ်ကို ဆိုလိုသည်။

(၃) ပဋိဃာနုသယ ဆိုတာ -

ဖြစ်မှားတတ်သော “ဒေါသ” ဖြစ်သော
ကိန်းဓာတ် ကို ဆိုလိုသည်။

(၄) မာနာနုသယ ဆိုတာ -

ငါသာ တတ်သည်, လိမ္မာသည်၊ ငါသာ
အမျိုးမြတ်သည်၊ ငါသာ ချမ်းသာသည်၊ ငါ့မှာ
အခြွေအရံများသည် စသဖြင့် “မာန” ဖြစ်သော
ကိန်းဓာတ်ကို ဆိုလိုသည်။

(၅) ဒိဋ္ဌာနုသယ ဆိုတာ -

ဉာဏ်မမီ၍ အယူမှားခြင်း ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သော
ကိန်းဓာတ် ကို ဆိုလိုသည်။

(၆) ဝိစိကိစ္ဆာနုသယ ဆိုတာ -

သို့လော, သို့လောဖြင့် တွေးတော ယုံမှား
တတ်သော ကိန်းဓာတ် ကို ဆိုလိုသည်။

(၇) အဝိဇ္ဇာနုသယ ဆိုတာ -

“မောဟ ပိတ်ပင်, ဉာဏ်အမြင်ကင်း၍ မှန်တား
ကို မသိ မမြင်နိုင်အောင် ဖုံးကွယ် ပိတ်ကား
ထားတတ်သော ကိန်းဓာတ်” ကို ဆိုလိုသည်။

✧ ၎င်း အနုသယ (၇) မျိုးကို မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ် နှင့်သာ
ပယ်သတ်နိုင်၏။ ပုထုဇဉ် မှန်သမျှတို့မှာ ဖြစ်လေရာ
ဘုံဘဝ သံသရာတွင် ၎င်းအနုသယက အစဉ်ကိန်းလျက်
ပါရှိနေ၏ဟု မှတ်သားထားပါလေ။

အခြေခံတရားများ သိထားရန်

အနွပုထုဇဉ် မှန်သမျှတို့သည် -

- (၁) အတ္တ ငါ
- (၂) အဟံ ငါ
- (၃) မေ ငါ, မမ ငါ လို့ သူတို့ရဲ့စိတ်မှာ မှားသော အယူဖြင့် စွဲယူထားကြ၏။

မြန်မာလို -

- ၁။ အတ္တ ငါ သည် “ဒိဋ္ဌိ ငါ” ဖြစ်သည်။
 - ၂။ အဟံ ငါ သည် “မာန ငါ” ဖြစ်သည်။
 - ၃။ မေ ငါ, မမ ငါ သည် “တဏှာ ငါ” ဖြစ်သည်လို့ အသိ ရှင်းပါစေ။
- ၁။ အတ္တ ငါ ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်က ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမလို့ စွဲယူခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။
- ၂။ အဟံ ငါ ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်က ငါသာ သိတယ်၊ ငါသာ လိမ္မာတယ်၊ ငါသာ မြတ်တယ်၊ ငါသာ ဥစ္စာရှိတယ်၊ ငါသာ တတ်တယ် လို့ စွဲယူခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။
- ၃။ မေငါ, မမငါ ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်က ငါ၏ကိုယ်၊ ငါ၏မယား၊ ငါ၏လင်၊ ငါ၏သားသမီး၊ ငါ၏တိုက်၊ ငါ၏ကား၊ ငါ၏ ပစ္စည်းလို့ စသည်ဖြင့် စွဲယူခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဤ ငါတွေထဲမှာ -

“သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်”

- ✦ ဒိဋ္ဌိငါ ကိုသာ ပယ်နိုင်ပါသေးသည်ဟု အသင်စာဖတ်သူ မှတ်ထားပါလေ။
- ✦ ငါကောင်၊ ယောက်ျားကောင်၊ မိန်းမကောင် အမှတ် ပျောက်ရုံသာ ရှိပါသေး၏။
- ✦ ငါသာ တတ်သည်၊ ငါသာ မြတ်သည် ဟူသော ထင်ချက် မာန ငါ တန်းလန်း ရှိပါသေး၏။
- ✦ ငါ့ကိုယ်၊ ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ့မိန်းမ ဟု ထင်မြင် စွဲလမ်းမှုနှင့်ပင် ရှိပါသေးသည်။ အနေအထိုင် အပြောအဆိုတို့မှာလည်း ပုထုဇဉ်တို့အတိုင်း အတူတူပင် ရှိနေပါသေးသည်ဟု မှတ်ပါလေ။

ခန္ဓာငါးပါး ဆိုတာ ဘာတွေလဲ?

မြန်မာလို ခန္ဓာငါးပါး လင်္ကာဆောင်ပုဒ်

ဖောက်ပြန်, ခံစား၊ မှတ်သား, ပြုပြင်၊ သိ ဝိညာဉ်၊ ငါးအင် ခန္ဓာမှတ်။

ခန္ဓာငါးပါးကို အကျဉ်းချုံးတော့ ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး ဖြစ်၏။

- ✦ ရုပ်နာမ်ကို ချုံးလိုက်ရင် အနိစ္စ သာ ကျန်ပါတော့၏။

အနိစ္စ ဆိုတာ ဘာကို ခေါ်ပါသလဲ?
 အနိစ္စဆိုတာ ဖြစ်ပျက်ကို ခေါ်ပါတယ်။
 ဒုက္ခ ဆိုတာ ဘာကို ခေါ်ပါသလဲ?
 ဒုက္ခ ဆိုတာ ဖြစ်ပျက်ကို ခေါ်ပါတယ်။
 အနတ္တ ဆိုတာ ဘာကို ခေါ်ပါသလဲ?
 အနတ္တဆိုတာ ဖြစ်ပျက်ကို ခေါ်ပါတယ်။
 ဖြစ်ပျက် ဆိုတာ ဘာကို ခေါ်ပါသလဲ?
 ဖြစ်ပျက် ဆိုတာ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ ကို ခေါ်ပါတယ်။
 ဒါကြောင့် “အနိစ္စ” တစ်လုံးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်
 သိရင် ပြီး၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ တိုက်တွန်းတော်မူချက်

၃၁-ဘုံ သံသရာဝဋ်ဘေး ဒုက္ခတို့မှ အလုံးစုံသော
 သတ္တဝါများကို လျင်မြန်စွာ ကျွတ်လွတ်စေလိုတော်မူသဖြင့် -
 မြတ်စွာဘုရားက (၆) ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့၏ အရင်းမူလ
 ဖြစ်သော (သက္ကာယဒိဋ္ဌိ)၊ (အတ္တဒိဋ္ဌိ) ကို လျင်မြန်နိုင်သလောက်
 လျင်မြန်စွာ ပယ်ခွာနိုင်ဖို့ကို ရင်ဝမှာ စူးသော လှံ ဥပမာ၊
 ဦးခေါင်းမှာ လောင်သော မီးဥပမာပြု၍ တိုက်တွန်းတော် မူခဲ့
 ပေသည်။

ရင်ဝမှာ စူးနေသော လှံကို လျင်မြန်စွာ နုတ်အပ်သကဲ့သို့
 ၎င်း၊ ဦးခေါင်းမှာ လောင်နေသောမီးကို လျင်မြန်စွာ ငြိမ်းသတ်ဖို့
 အရေးကြီးလှသကဲ့သို့ ၎င်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, အတ္တဒိဋ္ဌိ အယူမှ
 ကင်းစင် လွင့်ပျောက်အောင် လျင်စွာ အားထုတ်အပ်လှကြောင်းကို
 ဥပမာကပ်၍ တိုက်တွန်းတော် မူခဲ့သည့်အတိုင်း -

“အပါယ်လေးပါး” ကြောက်သူတိုင်း အချိန်မဆိုင်းဘဲ
 နေ့ရွှေ့၊ ရက်ရွှေ့ပြီး အချိန်မကုန်စေပဲ ယခု လက်ငင်း ဆောလျင်စွာ
 ဆရာကောင်းကိုရှာ၍ ဒိဋ္ဌိဖြုတ်တရားကို နာကြားထိုက်ကြောင်း
 ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမျိုးကောင်းသား၊ အမျိုးကောင်းသမီးတိုင်း
 အထူးသတိမူအပ်လှပေသည်။

ရွှေကြေးစည်

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဆိုတာ -

မိစ္ဆာ- မှားသောအစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒိဋ္ဌိ-မှတ်ယူခြင်း၊ ထင်ခြင်း၊
 သိခြင်း၊ မြင်ခြင်း ကို ဆိုသည်။

- စာလို - မိစ္ဆာဝသေန
- မြန်မာလို - မှားသော အစွမ်းအားဖြင့်
- ဒိဋ္ဌိ - ထင်မှတ်ယူခြင်းပင်တည်း။

✧ ၎င်း “မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ” သည် အောက်သံသရာ “အပါယ်လေးဘုံ”
 ရဲ့ မျိုးစေ့ ဖြစ်၏။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဆိုတာ -

အမြင်မှန်၊ အသိမှန် ကို ယူတာ။

သမ္မာဒိဋ္ဌိ-အသိမှန်၊ အမြင်မှန် ဖြစ်လိုလျှင် ပရမတ် ဉာဏ်ကိုရအောင် ဆရာကောင်းထံ ဆည်းကပ်ပါလေ။

မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ဆိုတာ -

မဇ္ဈိမ - အလယ်၊ အလတ်

ပဋိပဒါ - အကျင့်တရား

ဘယ်လို ကျင့်ရမှာလဲ?

✧ သဿတ ဘက်ကိုလဲ မတိမ်း

✧ ဥစ္ဆေဒ ဘက်ကိုလဲ မယိမ်းအောင်ကျင့်သော အကျင့်သည် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပါတယ်။

- ၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ - ကောင်းစွာ မြင်ခြင်း
 - ၂။ သမ္မာသင်္ကပ္ပါ - ကောင်းစွာ ကြံခြင်း
 - ၃။ သမ္မာဝါစာ - ကောင်းစွာ ပြောဆိုခြင်း
 - ၄။ သမ္မာကမ္မန္တော - ကောင်းစွာ ပြုလုပ်ခြင်း
 - ၅။ သမ္မာအာဇီဝေါ - ကောင်းစွာ အသက်မွေးခြင်း
 - ၆။ သမ္မာဝါယာမော - ကောင်းစွာ အားထုတ်ခြင်း
 - ၇။ သမ္မာသတိ - ကောင်းစွာ အောက်မေ့ခြင်း
 - ၈။ သမ္မာသမာဓိ - ကောင်းစွာ တည်ကြည်ခြင်း
- ဤ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်မြတ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို သွားကြစို့။

ယခုအခါ သာသနာတော်ကြီး ထွန်းလင်းနေသော အချိန်အခါ ဖြစ်သဖြင့် “နေယျပုဂ္ဂိုလ်” ပေါများသော ခေတ်အခါ ဖြစ်ပေသည်။

တရားဟောရာ တရားပြရာတို့တွင် “နိဗ္ဗာန်” သွားရာ လမ်းကြောင်း၌ အဆင့်လေးဆင့် ရှိပါသည်။

ထိုလေးဆင့်မှာ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ် နှင့် ရဟန္တာတို့ ဖြစ်ပါသည်။

✧ ပဌမအဆင့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အောက်သံသရာ အပါယ်လေးဘုံ ဝဋ်ဒုက္ခဘေးတို့မှ လွတ်မြောက်သော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသည်။

ဒါ့ကြောင့် အောက်သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်ကျွတ်လိုသော ရဟန်း၊ ရှင် လူတို့သည် ပဌမဦးဆုံး သောတာပတ္တိမဂ်ကိုရအောင် ဆရာကောင်းကိုရှာပြီး တရားကို နာကြား နှလုံးသွင်းကြရန် သင့်လှပေသည်။

တရားကို တစ်ထိုင်တည်းနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ ရက် အနည်းငယ်၊ လအနည်းငယ်မျှဖြင့်သော်လည်းကောင်း မဂ်ဖိုလ်ကို ရနိုင်သော “နေယျပုဂ္ဂိုလ်” မျိုးမဟုတ် ဖြစ်စေကာမူ ယခု ဘဝတွင် “စူဠသောတာပန်” လောက် ဖြစ်အောင် တရားကို နာကြားနှလုံးသွင်းမိပါလျှင် ဒုတိယဘဝ၌ အလိုရှိသော နတ်ဘုံ တွင် အရိယာနတ်သား၊ အရိယာနတ်သမီးများ ဖြစ်နိုင်ဖို့ ရှိကြောင်းကို အထူးသတိပြု၍ ကြိုးစား အားထုတ်သင့်လှပေသည် သူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့။

သောတာပန်ဖြစ်ရန်အကြောင်း အင်္ဂါလေးပါး

၁။ သပ္ပာယ်သံသေဝ ဆိုတာ -

ရုပ်တရား၊ နာမ်တရား၊ သစ္စာလေးပါး တရားများကို ဉာဏ်အမြင်ပေါက်အောင် ဟောပြောနိုင်သော ဆရာကောင်းကို ပဌမရှေးဦးစွာ ဆည်းကပ်ရမည်။

၂။ သဒ္ဓမ္မဿဝန ဆိုတာ -

မိမိက ၎င်းဆရာက ဟောပြောသည်ကို နာကြား မှတ်ယူ ရမည်။

၃။ ယောနိသောမနသိကာရ ဆိုတာ -

အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်းတတ်ရမည်။

၄။ ဓမ္မာနုဓမ္မပုဋိပတ္တိ ဆိုတာ -

ဆရာက ဟောပြော ပြသသည့်အတိုင်း ပရမတ္ထသဘာဝဓမ္မ အနတ္တကို မြင်ပြီး ပယ်သင့်တဲ့ အတ္တအစွဲကိုပယ်၍ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ လက္ခဏာကို ထပ်မံ နှလုံးသွင်း၍ ပွားများ အားထုတ်ရမည် ဖြစ်၏။

[ဤကား သောတာပန်ဖြစ်ခြင်း အင်္ဂါတည်း။]

နိဗ္ဗာန်၏ အကျိုးကို သိရှိနားလည်ရန်နှင့် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကြရန်မှာ -

◆ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ လက္ခဏာယာဉ် သုံးပါးနှင့် အသုဘ အဖြစ်ထိ သိရှိအောင် ဉာဏ်အမြင်ပေါက်ဖို့ လိုပါသည်။

ထို လက္ခဏာသုံးပါးနှင့် အသုဘကို ဉာဏ်၌ ထင်မြင် နိုင်သောသူမှ [၃၁] ဘုံ သံသရာလောကတွင် ခန္ဓာဖြစ်ရခြင်း သင်္ခါရဒုက္ခဘေးတို့ကို ကောင်းကောင်းကြီး ဉာဏ်၌ ထင်မြင်နိုင် သဖြင့် ၎င်း [၃၁] ဘုံတွင် ခန္ဓာ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်ရန် အလိုမရှိတော့ဘဲ ပျင်းမုန်းငြီးငွေ့မှု အားသန်ကာ ဆန့်ကျင်ဘက် 'မဖြစ် ချုပ်ရာ' သို့ ရောက်ရပေသည်။

ထိုသို့ ပျင်းမုန်းငြီးငွေ့မှုဖြစ်မှ သံသရာမှာ ခန္ဓာအဖြစ်မှ လွတ်ကင်းရန် "နိဗ္ဗာန်" ကို ရှာတတ်သည်။

ထို လက္ခဏာယာဉ် [၃] ပါးနှင့် အသုဘ ကို တကယ် အထင်အမြင် ပေါက်ရောက်အောင် နားလည်ရန်မှာလည်း ပဌမရှေးဦးစွာ ရုပ်၏သဘော၊ နာမ်၏သဘော ပရမတ်တို့ကို ဉာဏ်မြင်ပေါက်အောင် သပ္ပာယ်သံသေဝဟော ပြောပြသသည်ကို သိမှတ် ရှုပွားရပေမည်။

၎င်း ရုပ်သဘော၊ နာမ်သဘောတို့ကို ဉာဏ်မြင်ပေါက် အောင် ရှုတတ်ရန်မှာ ပဌမဦးဆုံး ပရမတ်ဖြစ်တဲ့ ဓာတ် [၄] ပါး၊ ဓာတ် [၈] ပါး သဘောလက္ခဏာတို့ကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ အသိရှင်းထားရပေမည်။

ထို ပရမတ်တရားဖြစ်တဲ့ ဓာတ် [၄] ပါး၊ ဓာတ် [၈] ပါး တို့ကို သဘောပေါက် နားလည်နိုင်ရန်မှာ ပဌမရှေးဦးစွာ ပညတ် နဲ့ ပရမတ် သဘောတရားတို့ကို ကောင်းစွာ ကွဲပြား နားလည်ထားစေရမည်။ သို့မှသာ တစ်ဆင့်၊ တစ်ဆင့် ဝိပဿနာ တရားအစဉ် လုပ်ငန်းကို ပေါက်ရောက်အောင် နှလုံးသွင်း၍ အားထုတ်နိုင်ပေမည်ဟု မှတ်ပါလေ။

မြတ်စွာဘုရားသည် “ဥယျဇမ်” တရားငါးပါးကို ဆရာမရှိဘဲ “သယမ္ဘုဉာဏ်” ဖြင့် မိမိအလိုလို ကိုယ်တော်တိုင် သိတော်မူ၏။

၎င်း ဥယျဇမ် ဆိုသည်မှာ -

“ဥယျ” ၏ အဓိပ္ပာယ်က သိသင့် သိထိုက်သောဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။

“ဓမ္မ”က တရားဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။

ထို့ကြောင့် မြန်မာလို “သိသင့်၊ သိထိုက်၊ သိရမည့် တရားများ” လို့ ဆိုလိုသည်။

ဥယျဇမ်တရား (၅) ပါးကား

(၁) သင်္ခါရ (၂) ဝိကာရ (၃) လက္ခဏ (၄) နိဗ္ဗာန် (၅) ပညတ် တို့ဖြစ်၏။

၁။ သင်္ခါရ ဆိုသည်မှာ -

အကြောင်းတရားတို့ ပေါင်းဆုံ၊ ပြုပြင်၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော ရုပ်ဓမ္မ နာမ်ဓမ္မ တရားများကို ခေါ်ဆို၏။

[စိတ်၊ စေတသိက်၊ နိပ္ပန္နရုပ်တို့ကို ဆိုလိုသည်။]

၂။ ဝိကာရ ဆိုတာက -

ဖြစ်ပေါ်လာသော တရားတို့သည် မိမိတို့ဖာသာ စွန့်လွှတ် သွားခြင်းကို ဆို၏။

၃။ လက္ခဏ ဆိုတာက -

ဖြစ်ပေါ်လာသည့် တရားတို့သည် မိမိသဘောနှင့် မိမိ ထွန်းပြသည်ကို သဘာဝလက္ခဏာ ခေါ်သည်။

၎င်းတရားတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အသက်၊ လိပ်ပြာ မဟုတ်ချင်း တူပုံ၊ ဆင်းရဲချင်း တူပုံ၊ မမြဲချင်း တူပုံ စသည်တို့မှာ သာမညလက္ခဏာ ခေါ်သည်။

၎င်း သင်္ခါရ၊ ဝိကာရ၊ လက္ခဏ သုံးပါးက ဖြစ်ပေါ်လာသော တရားက “သင်္ခတတရား” ဖြစ်၏။

၄။ နိဗ္ဗာန် ဆိုတာက -

သင်္ခတတရား မရောသော “အသင်္ခတဓာတ်” ဖြစ်၍ အမြဲတည်ရှိနေသော ပရမတ္ထတရား တစ်ပါးပေတည်း။

ထို့ကြောင့် သင်္ခတနယ်တွင် ထင်ရှား ဖြစ်ပေါ်နေသော တရားသုံးပါးကလည်း ထင်ရှားရှိသောတရား ဖြစ်၏။

ဒါကြောင့် ရှိသော တရားချင်း ပေါင်းသော် ဖြစ်ပေါ်သည့် အနိက်တွင် (၁) သင်္ခါရလည်းရှိတာ (၂) ဝိကာရလည်းရှိတာ (၃) လက္ခဏ လည်း ရှိတာနှင့် မဖြစ်ပေါ်ဘဲ နိဗ္ဗာန်ကလည်း ရှိတာဖြစ်၍ ထို ရှိသော တရားလေးပါးကို အချုပ်အားဖြင့် (ရှိတာ) ဟု အသင် စာဖတ်သူတို့ မှတ်သားထားပါလေ။

[ရှိတာ ပရမတ်] ဟု သိပါ။

၅။ ပညတ် ဆိုတာက -

လောကမှာ ပါးစပ်မှ ခေါ်ဆိုမှု၊ ပြောဆိုမှု၊ အမည်မှည့်မှုမှ စ၍ ပုံသဏ္ဍာန်၊ အမှုန်အမွှား၊ အလုံးအပြား၊ အခဲအတုံး၊ အတိုအရှည်၊ အကြီးအသေး စသည်ဖြင့် စိတ်ထဲတွင်သာ ထင်မှတ်ရသည် ဖြစ်သဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တရားများ မဟုတ်ပါ။

မရှိသောတရားများဖြစ်သောကြောင့် ပညတ်ကို [မရှိတာ] ဟု အတိုချုပ် မှတ်ထားပါလေ။

ထို့ကြောင့် “ဥယျဓမ်တရားငါးပါး” ကို အတိုချုပ် ဖော်ပြရသော် [မရှိတာ] နှင့် [ရှိတာ] ဤတရား (၂) ပါးသာ ရ၏။

ပါဠိလို [ပညတ်] နှင့် [ပရမတ်] နှစ်ပါး ရ၏။

◇ ပညတ် ဆိုသည်မှာ သမ္မုတိသစ္စာအားဖြင့် ခေါ်ခြင်း၊ သမုတ်ခြင်း၊ အမည်မှည့်ခြင်း၊ စိတ်ထင်မှုမျှသာ မှန်ပေသည်ဟု သိထား နားလည်ရမည်။

ခေါ်ဆိုသော တရားသာဖြစ်၏။ စိတ်ထင်မှုနှင့် ပါးစပ်ပြော တရားသာ ဖြစ်ပေ၏။

[မရှိသောတရားသာဖြစ်၏ဟု သိရာ၏။] တကယ်ရှိသော တရားမဟုတ်၊ ခေါ်ကား ခေါ်ရ၏။ ခေါ်တာ မှန်၏။ စိတ်ထင်ကား ထင်ရ၏။ ထင်ရုံမျှဖြစ်၏။ စိတ်က ထင်တာမှန်း သိအပ်ပေ၏။

[ရှိကား မရှိပါဟု သိလေ။]

ပရမတ် ဆိုသည်မှာ -

တကယ်ထင်ရှားရှိသော တရား ဖြစ်ပေသည်။ [စိတ်၊ စေတသိက်၊] ရုပ်ကို ဆိုလိုသည်။

ပညတ်အကြောင်း

“မရှိတာ” ဆိုသော ပညတ် ဆိုသည်မှာ အဘယ်နည်း? ပညတ်ဆိုသည်မှာ သမုတ်ခြင်း၊ အမည်မှည့်ခြင်း စသည့် ဝေါဟာရ ခေါ်ရိုးများကို ခေါ်သည်။

ဒါ့ကြောင့် “သမ္မုတိသစ္စာ” ဟု ခေါ်၏။ သမ္မု တိက ခေါ်ခြင်း၊ သမုတ်ခြင်း၊ အမည်မှည့်ခြင်းတို့ကို ဆိုလိုသည်။

“သစ္စာ” က အမှန်ဟု ဆိုသည်။ အဓိပ္ပာယ် အားလုံး ပေါင်းသော် “သမ္မုတိသစ္စာ” - ခေါ်ခြင်း၊ သမုတ်ခြင်း၊ အမည်မှည့်ခြင်း အမှန်ဟု ဆိုလိုသည်။ “ရှိသောတရား” ဟု မဆိုလို။ ရှိသောတရား မဟုတ်၊ အရှိတရား မဟုတ်။ ခေါ်ဆိုမှုသက်သက် မျှသာ ဖြစ်၏ဟု သိထားပါ။

အမှုန် အမွှား စသော “အတ္တပညတ်” သည်လည်း ထင်ရှားမရှိ၍ ရှိသောတရားဟု မဆိုလို။ ရှိသောတရားမဟုတ်၊ အရှိတရားမဟုတ်။ စိတ်ထဲတွင်သာ ထင်ရုံသာရှိသော သိစေ အပ်သော တရားမျှသာ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် အားလုံးသော ဝေနေယျသတ္တဝါတို့ သံသရာ ကြောတွင် အတောမသတ် မျောပါနေကြရသည်မှာ -

ဤ ခေါ်ဆိုမှု ထင်မြင်မှုတည်းဟူသော မရှိတရား “ပညတ်” တရားကို အဟုတ်တကယ်ရှိသည်ဟု “အဝိဇ္ဇာ” က အထင်မှားစေ၍ “တဏှာ” က တပ်မက်ပြီး၊ ဥပါဒါန်က စွဲလမ်းခြင်းကို ဖြစ်ရပြီး ကိလေသာဝဋ်မှစ၍ ဝဋ်သုံးပါး ဖြစ်ပေါ်နေကြရ၏။

၎င်း ပညတ်သည် အဘယ်ကြောင့် “မရှိသောတရား” ဖြစ်ပါသနည်း ဟုဆိုသော် -

“ပရမတ်” ကဲ့သို့ သဘာဝလက္ခဏာ ထင်ရှားရှိသော တရားမျိုး မဟုတ်။ ခေါ်မှု၊ စိတ်ထင်မှု သက်သက်မျှသာ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ထို့ကြောင့် သမ္မုတိသစ္စာနယ်တွင် ပညာရှိသည် ဟူ၍ မဆိုအပ်ပေ။ သမ္မုတိအလိုအားဖြင့် ခေါ်မှု သမုတ်မှု အမည်မှည့်မှု စိတ်ထဲ ထင်မှုမျှသာ ဖြစ်ပေသည် ဟူ၍သာ ဆိုရပေမည်။

သမ္မုတိသစ္စာ ပညတ်နယ်မှာ ပညတ်ရှိသည်ဟု အမှတ်တမဲ့ ဆိုမိပါက -

တရားမသိသေးသူ လူငယ် လူရွယ်တို့၏ ဉာဏ်မှာ ရှုပ်ထွေးသွားပြီးသော် ရှိ တစ်လှည့်၊ မရှိ တစ်လှည့် အနေမျိုးဖြင့် ယူဆ၍ ပညတ်နယ်တွင် ပညတ်ရှိ၏ဟု မှောက်မှောက်မှားမှား ယူဆကြမည်ကို စောင့်ရှောက်သောအားဖြင့် ခေါ်မှု ဆိုသည့် ပညတ်မှာ ရှိသောတရား မဟုတ်။

ပရမတ်တရားသည်သာလျှင် ရှိသောတရားဟု ရှင်းလင်းစွာ ပြောဆို သုံးစွဲရ၏။

ခေါ်မှု - စိတ်ထင်မှု ဟူသော မရှိသောတရား ပညတ်နှင့် ရှိမှုဟူသော ပရမတ် အရှိတရားများကို နှိုင်းယှဉ်ပြောဆိုရာတွင် အမှားမှား အယွင်းယွင်း မယူဆမိလေအောင် မပြော မဆိုမိကြ လေအောင် ပညာရှင်တို့ အထူး သတိပြုကြစေလိုပါသည်။

ရှိသော ပရမတ်တရားကား အဘယ်ကြောင့် ရှိပါသနည်း ဟုဆိုသော် -

ထင်ထင်ရှားရှားရှိလို့ ရှိသောတရားဖြစ်၏။ ဘယ်လိုထင်ရှား ရှိပါသနည်းဆိုသော် သဘာဝလက္ခဏာအားဖြင့် ပြစရာ ထင်ရှား ရှိသဖြင့် အရှိတရား ထင်ရှားရှိသောတရားဟု ခေါ်၏။

ပညတ်မှာ လက္ခဏာအားဖြင့် ပြစရာ ဘာမျှမရှိ၍ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်နှင့်လည်း မသက်ဆိုင်သောကြောင့် “ကာလ ဝိမုတ်တရား” ဖြစ်သဖြင့် မရှိသောတရားသာ ဖြစ်ပေ၏။

ပရမတ် ဆိုသည်မှာ ရှိသောတရားဖြစ်သဖြင့် ဘယ်အခါမှာ ရှိသနည်းဟူမူ ပေါ်သောအခါမှာ ရှိပေ၏။ ဘယ်တော့ ပေါ် သနည်း?

အကြောင်းဆုံသည့် အခါတို့မှာ ထင်ရှားပေါ်သည်ဟု သိအပ်၏။

ထို့ကြောင့် ပညတ်ကား မရှိသောတရား၊ ပရမတ်ကား ရှိသောတရား ဟု သိရာ၏။

ထို အမှန်ရှိသော တရားသည် ဘယ်အခါ ရှိသနည်းဟု မေးမူ - တိုက်ဆိုင်သည့်အခါတိုင်း၊ အကြောင်းဆုံသည့် အခါတိုင်း တို့မှာ ထင်ရှားစွာ ပေါ်သည်ဟု သိအပ်၏။

ဒါကြောင့် -

ပညတ်ကား မရှိသောတရား။

ပရမတ်ကား ရှိသောတရား ဟု သိရာ၏။

မြန်မာလိုအားဖြင့်

မရှိတာ မဟုတ်ရင်

ရှိတာ ဟုတ်ရမည် ဟု ဆိုလိုသည်။



အတ္တဒိဋ္ဌိဖြုတ်တရားဟောခန်း

မူလ အခြေခံတရားက စ၍ ဟောပြောကြစို့ -

ကလာပ်အကြောင်း -

ကလာပ် ဆိုတာ ဘာကို ခေါ်တာလဲ?

✧ ပဋိသန္ဓေ စတည်ရာတွင် -

ကလာပ်သုံးစည်း၊ ရုပ်သုံးဆယ်က စ၍ တည်ရာသဖြင့်

ဝတ္ထုဒသက + ကာယဒသက + ဘာဝဒသက အားဖြင့် ပဌမ အစပြု၍ တည်ရလေသည်။

[ပညတ်နဲ့ပရမတ် ကွဲပြားစွာ သိနားလည်အောင် ပြောပြ

မှာမို့ နှလုံးသွင်းပြီး စဉ်းစား ကြည့်ရှုပါလေ။]

ကလာပ် ဆိုသည်မှာ မြန်မာစကားလည်း မဟုတ်၊ ပါဠိစကားလည်း မဟုတ်ပါ။ “ကလာပ်” ဆိုသော ပါဠိက ဆင်းသက်၍ ကလာပ်ဟု ခေါ်ကြသည်။

✧ ကလာပ်၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ -

အစုအပေါင်းကို ခေါ်၏။

ဘာ အစုအပေါင်းလဲ၊ ဘာ အစုအဝေးလဲ ဟုဆိုသော် ရုပ်ဓာတ်တို့၏ အစုအပေါင်းမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။

ထို အလွန်သေးငယ်လှစွာသော ကလာပ်များက ပေါင်းစပ် စုဝေးပြီး ပဋိသန္ဓေတည်နေရာ အမိ၏သွေးဖြင့် ဝမ်းတွင်းက ပဋိသန္ဓေဟုခေါ်သော “ရုပ်ကလာပ်” စုတို့မှာ နာရီတိုင်း နေ့တိုင်းပင် တစ်နေ့တစ်ခြား တိုးပွား များလာသော ရုပ်ကလာပ် အစုဝေးကြီး ဖြစ်လာရပြီးသော်

၉-လကျော် ၁၀-လ ရာသီသို့ ရောက်လာသောအခါ ဓမ္မတာသဘောအတိုင်း ၎င်းရုပ်ကလာပ်အစုသည် ဖွားမြင်လာရ ပေသည်။ (ဤနေရာမှာ စဉ်းစားပါ၊ ဘာပညတ် အမည်မှ မပါသေးပါ။)

✧ ထို ရုပ်ကလာပ်စု ဖွားမြင်သည်ကိုပင် လောကစကားဖြင့် “ကလေး မွေးသည်” ဟု ပြောဆိုကြရ၏။

[ကလေးက ပညတ်၊ ခေါ်ဆိုရုံမျှသာ။ ရုပ်ကလာပ်စုက ပရမတ်လိုသိ။]

ဤနေရာမှစ၍ ဆင်ခြင်စဉ်းစားပြီး ဖတ်ရှုပါ။ ပရမတ်နဲ့ ပညတ်ကို ကွဲပြားစွာ သိရှိ နားလည်လာပေမည်။

ရှိတာနဲ့ မရှိတာ သိရှိပါလိမ့်မည်။

“ကလေး မွေးသတဲ့”

ထိုသို့ ခေါ်ဆိုသော “ကလေး” သည် တကယ်ရှိသည် မဟုတ်ပါ။

“ကလာပ်စု” သာ အမှန်ရှိ ဖြစ်ပါ၏။

[ကလေးနဲ့ ကလာပ်စု ခွဲခြားသိပါ။]

စဉ်းစားပါလေ။ စင်စစ်မှာ “ကလေး” မွေးသည် မဟုတ်ပါ။

“ကလာပ်စု” သာ ဖွားမြင်ခြင်း ဖြစ်ပေ၏။

ထိုပြင် ၎င်းမွေးဖွားသော ကလေးဟု ဆိုသော “ရုပ်ဓာတ် အစုအဝေး” ကို “ယောက်ျားကလေးပဲ၊ မိန်းကလေးပဲ” လို့ ခေါ်ဆိုကြပြန်၏။

(စဉ်းစားပါ။) ဒါ့ပြင် နောက် များမကြာမီ ၎င်း သားယောက်ျား၊ သမီး မိန်းကလေးဟု ခေါ်ဆိုသော “ရုပ်ကလာပ် အစုအဝေး” ကို နာမည်ပေးကြပြန်၏။

ယောက်ျားလေးကို “မောင်သူခါ” မိန်းကလေးကိုတော့ “မသီတာ” လို့ အမည် မှည့်ခေါ်ကြပြန်၏။

စဉ်းစားပါ။ ဒီနာမည်တွေဟာ မွေးစဉ်က ပါမလာဘူးလို့ သိပါ။ ကိုင်း အမှန်ရှိတာ မောင်သူခါလား? မသီတာလား? ရုပ်ကလာပ်စုလား? ၎င်းနာမည်ပညတ် “မောင်သူခါ” နဲ့ “မသီတာ” သည် တကယ်ရှိ၏ဟု “ဒိဋ္ဌိ” က အထင်မှားပြန်၏။

“ကလေး” လည်း ရှိ၏။ ယောက်ျားကလေးလည်း ရှိ၏။ မိန်းကလေးလည်း တကယ်ရှိ၏ဟု “အဝိဇ္ဇာ” က အမှန်ကိုမသိမှု မောဟကြောင့် အဟုတ်ရှိ တကယ်ရှိ၏ဟု ကမောက်ကမ အသိမျိုးဖြင့် အယူမှား ဖြစ်ကြကုန်၏။

[ဤနေရာတွင် စာဖတ်သူတို့ သေသေချာချာ စဉ်းစား ကြည့်ရှုသော် နဂိုမူလ ပဌမက အဓိဝမ်းတွင်းမှာ “ရုပ်ကလာပ်စု” မျှသာဖြစ်သဖြင့် “ကလေး” လည်းမရှိ၊ ယောက်ျားလေးလည်းမရှိ၊ မိန်းကလေးလည်း မရှိပါ။ နောက် မောင်သူခါ၊ မသီတာ ဆိုတဲ့ နာမည်တွေကလည်း တကယ်မရှိပါ။ ခေါ်ဆိုမှု သက်သက်မျှသာ ဖြစ်၏။]

တကယ်ထင်ရှားရှိသော တရားမဟုတ်ပါကလားဟု စာဖတ်သူတို့ ဉာဏ်မှာ ထိုးထွင်း သိမြင်အောင် စဉ်းစားဝေဖန် ရမည် ဖြစ်၏။

“ယောက်ျားလေး” ရှိ တရားလား?

မရှိ တရားလား?

“မိန်းကလေး” ရှိ တရားလား?

မရှိ တရားလား?

“မောင်သူခါ” ရှိ တရားလား?

မရှိ တရားလား?

“မသီတာ” ရှိ တရားလား?

မရှိ တရားလား?

ဒါဖြင့် ပါးစပ်က ခေါ်ဆိုသမျှတွေဟာ “ရှိတရားလား” “မရှိတရားလား” ဆိုတာ စာဖတ်သူ အမှန်သိ ဖြစ်အောင် စဉ်းစား ဝေဖန်ပါ။

“ရုပ်ကလာပ်စု” ဟာ အမှန်ရှိတဲ့ တရားလား? မရှိတဲ့ တရားလား? မိမိတို့ဉာဏ်မှာ ထိုးထွင်းသိမြင်အောင် “သမ္မာသင်္ကပ္ပ” မဂ္ဂင်ဖြင့် စဉ်းစားရ၏။

ထိုကဲ့သို့ စဉ်းစား တွေးတော ဝေဖန် စိစစ်၍ အမှန်ကို အသိဉာဏ်ရောက်သဖြင့် အမည် နာမတွေဟာ ပါးစပ်က ခေါ်ဆိုရုံမျှသာ ခေါ်ဆိုကြရ၏။

တကယ်စင်စစ်မှာတော့ ရှိသောတရား မဟုတ်ပါကလားဟု သိရှိလာသော် “သမ္မာဒိဋ္ဌိ” ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဖြင့် သိပြီ ဟု ဆိုရပေ၏။

ထို့ကြောင့် စာဖတ်သူတို့၏ ဉာဏ်တွင် “ရုပ်ကလာပ်” အစုအဝေးမျှသာ အဟုတ်ကယ် ရှိတာပါကလားဟု ဟုတ်မှန်သော အတိုင်း အသိအမြင် ရှင်းလာသောအခါ -

မိမိခန္ဓာကိုယ်ဟု ခေါ်ဆိုသော ရုပ်ကလာပ် အစုအဝေး၌ (၃၂) ပါးသော (ကောဋ္ဌာသ) သာ ရှိသည်ဟု “သုတ္တန်နည်း” အားဖြင့် ဖော်ပြခဲ့ပေရာ ထို “ကောဋ္ဌာသ” တို့သည်လည်း တကယ်ရှိသော တရားများ မဟုတ်ပါကလား၊ အမှန်စင်စစ်မှာ -

“ဆံပင်, မွေးညင်း, ခြေသည်း, လက်သည်း မှစ၍ ကျင်ငယ်ရေ အထိ (၃၂) ပါးသော ရုပ်အစုအဝေးတို့ သည်လည်း “ကလာပ်စု” မျှသာ ဖြစ်၏ဟု “ဝိဇ္ဇာဉာဏ်” ဖြင့် ထိုးထွင်း သိမြင်နိုင်လေတော့၏။

“ဆံပင်” ဆိုတာလည်း ခေါ်ရရုံပဲ၊ စင်စစ်မှာ “ရုပ်ကလာပ်စု” သာ ဖြစ်၏။

✧ မွေးညင်း မှစ၍ ဦးနှောက် အထိ “ရုပ်ကလာပ်” အစုသာ အမှန် ဖြစ်၏။

✧ အရည် ဟူသော အခြင်းအရာတို့သည်လည်း ထိုအတူပဲ အားလုံး “ရုပ်ကလာပ်စု” တွေ ပေါင်းစု ဆက်စပ်နေကြသည်ကို- နာမည်အားဖြင့် အမျိုးမျိုး ခေါ်ဝေါ်သမုတ်ထားခြင်းသာ ဖြစ်၏ဟု ဉာဏ်အမြင် ပေါက်လာသောအခါ “သမ္မာဒိဋ္ဌိ” ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ရလေတော့၏။ (ဝမ်းသာကြပါ။)

“ကလာပ် ဆိုတာ ရုပ်ဓာတ်တို့၏ အစုအပေါင်း ဖြစ်၏။” ရုပ်ဓာတ် ဆိုတာ “ပရမတ်” ဖြစ်၏။

ပရမတ် ဆိုတာ ထင်ရှားရှိတဲ့ တရားလို့ အသိရှင်းစေ။ ဘစ်ဆင့် တက်လာပြီ ကလာပ်စည်းတွင် ပါဝင်သော -

ဓာတ် (၄) ပါး၊ ဓာတ် (၈) ပါး

ဓာတ် (၄) ပါးကား ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော သည် အခြေခံ ဓာတ်ကြီးလေးပါး ဖြစ်၏။

မဟာဘုတ် (၄) ပါး ဟု ခေါ်၏။

ထို ဓာတ်ကြီး (၄) ပါး ပေါ်လာလျှင် “ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇာ” ဆိုတဲ့ “ဥပါဒါရုပ် လေးပါး” လည်း အတူပူးတွဲ မှီတွယ်၍ ဖြစ်ပေါ်လာရပေ၏။

ဤ ဓာတ် (၈) ပါးသည် အမှန်တကယ် ထင်ရှားရှိသော ပရမတ်တရား ဖြစ်၏။

၎င်း ဓာတ် (၈) ပါးသည် မျက်စိနှင့် မြင်မြင်သမျှတို့မှာ ရှိနေ၏။ မြင်ကြရသမျှ ဝတ္ထုဟူသော ရုပ် အစုအဝေးတိုင်းမှာ ရှိနေ၏။

[ရှိတာ အဆင်းဓာတ် ပရမတ်မှတ်။]

ပထဝီ ခေါ်သော မာသဘော သတ္တိတစ်ခုရှိလျှင် ကျန်ဓာတ် (၇) ပါးလည်း ပူးတွဲ ပါရှိနေ၏။

အာပေါ ဟူသော ကပ်တာ ဖွဲ့တာ ယိုစီးတာ တစ်ခုရှိလျှင် ကျန်ဓာတ် (၇) ပါးလည်း ပူးတွဲပါရှိနေ၏။

တေဇော ဟူသော ပူတာ တစ်ခုရှိလျှင် ကျန်ဓာတ် (၇) ပါးလည်း ပူးတွဲပါရှိ၏။

ဝါယော ဟူသော လှုပ်တာ၊ တွန်းတာ တစ်ခုရှိလျှင် ကျန်ဓာတ် (၇) ပါးလည်း ပူးတွဲ ပါရှိ၏။

ဝဏ္ဏ ဟူသော မြင်စရာ “အဆင်း” တစ်ခုရှိလျှင်လည်း ကျန်ဓာတ် (၇) ပါး ပါရှိ၏။

ဂန္ဓ ဟူသော အနံ့တစ်ခုရှိလျှင်လည်း ကျန်ဓာတ် (၇) ပါး ပူးတွဲ ပါရှိ၏။

ရသ ဟူသော လျက်စရာ အရသာ တစ်ခု ရှိလျှင်လည်း ကျန်ဓာတ် (၇) ပါး ပါရှိ၏။

ဩဇာ ဟူသော ရုပ်ကိုတိုးပွားစေတတ်သော “သဘော” တစ်ခုရှိလျှင် ကျန်ဓာတ် (၇) ပါးလည်း အတူတကွ ပါရှိ၏ ဟု သိရှိကြပါလေ။

စာဖတ်သူတို့သည် -

၎င်း ဓာတ် (၈) ပါး ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော + ဝဏ္ဏ၊ ဂန္ဓ၊ ရသ၊ ဩဇာ ဓာတ်တို့သည် တစ်ပေါင်းတည်း တစ်စုတစ်ဝေးတည်း တည်ရှိနေကြောင်းကို ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း သိမြင်အောင် စဉ်းစားဝေဖန် ကြည့်ရှုကြပါလေ။

၎င်း ဓာတ် (၈) ပါးတို့သည် ပရမတ်တရားဖြစ်၍ ခွဲခွာလို့ မရနိုင်သောကြောင့် “ကလာပ်” တစ်စည်းတွင် ပါဝင် နေသည့် ဓာတ် (၈) ပါးကို ခွဲခွာလို့ မရကောင်းသဖြင့် “အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ်” ဟု ခေါ်ဆိုပေသည်။

ဒါ့ကြောင့် ဓာတ် (၈) ပါးသည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ဖို့၊ မ မဟုတ်တဲ့ ပရမတ်တရား ဖြစ်သည် ဟူ၍ အသင်စာဖတ်သူ တို့သည် ဂဏှာဟိ - မှတ်ပါလေ။

စာဖတ်သူတို့ -

ဓာတ် (၈) ပါးဟာ အဟုတ်ထင်ရှားရှိတဲ့ “ပရမတ်တရား” လို့သိပြီ၊ တစ်ဆင့်တက်၍ စဉ်းစားကြဦးစို့။ ဘယ်သဘောနဲ့ ရှိနေတာလဲ?

ဓာတ် (၈) ပါးတို့၏ လက္ခဏာကား

ပထဝီဓာတ် သည် မာမှု၊ နုမှု လက္ခဏာ ရှိ၏။

အာပေါဓာတ် သည် အတူတကွဖြစ်သော ရုပ်ဓာတ် တို့ကို ဖွဲ့တွယ် ကပ်ထားခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။

တေဇောဓာတ် သည် ပူခြင်း၊ အေးခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။

ဝါယောဓာတ် သည် လှုပ်ရှားခြင်း၊ တွန်းကန်ခြင်း၊ ထောက်ခံခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။

ဝဏ္ဏ ဟူသော အဆင်းဓာတ်သည် မျက်စိ ဟူသော အကြည့်၌ ထိခိုက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။

ဂန္ဓ ဟူသော အနံ့ဓာတ်သည် နှာအကြည့်၌ ထိခိုက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။

ရသ ဟူသော အရသာဓာတ်သည် လျှာအကြည့်၌ ထိခိုက်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။

ဩဇာ ဆိုတာ ရုပ်ကို တိုးပွားစေတတ်သောသဘော ဩဇာဓာတ်သည် အာဟာရကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်တို့ကို ဖြစ်စေခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။

[ဤကား ဓာတ် (၈) ပါးတို့၏ လက္ခဏာပေတည်း။]

၎င်း သဘောလက္ခဏာတို့ကို စာဖတ်သူတို့ ဉာဏ်နဲ့ မြင်အောင် ရှုရာ၏။

၎င်း သဘောလက္ခဏာ အသီးသီးတို့သည် မိမိတို့၏ သဘောလက္ခဏာကိုသာ ကြည့်ရှုသူတို့၏ ဉာဏ်တွင် ထွန်းပြ ပေ၏။

[သဘောလက္ခဏာချင်းကတော့ မပြောင်းလွဲနိုင်ပေ။]

စာဖတ်သူတို့ သတိ

ဤအခန်းမှစ၍ ဓာတ် (၈) ပါး “အနတ္တတရားအစစ်” ဟောတော့မှာမို့ သေသေချာချာ စူးစူးစိုက်စိုက်ဖြင့် နှလုံးသွင်း ဆင်ခြင်၍ ခပ်ဖြေးဖြေး ဖတ်တော်မူကြပါ။

စပြီ

ပရမတ်တရားဖြစ်တဲ့ ဓာတ် (၈) ပါးအစု ရုပ်ကလာပ်တို့ ပေါင်းစုဆက်စပ်နေတဲ့ မိမိခန္ဓာ အစုအဝေးများကို (ဝါ) ခြေအစ၊ ခေါင်းအဆုံး၊ ခေါင်းအစ ခြေအဆုံးကို ပုထုဇဉ်တို့က -

“ကိုယ်ကောင်” ပဲလို့ ထင်မှတ် စွဲယူခဲ့ကြ၏။

“ကိုယ်” ဟု ခေါ်ဆိုပါသော်လည်း ကိုယ် မရှိကြောင်းကို သိသာစေရန်မှာ -

ထို ဓာတ် (၈) ပါး ရုပ်ကလာပ်တစ်စည်းတွင် ပါဝင်နေတဲ့ “ခက်မာမှု” ပထဝီဓာတ်သဘောလက္ခဏာ တစ်ခုကို သန့်သန့် ရွေးပြီး စဉ်းစား ဝေဖန်ကြပါစို့။

၎င်း ပထဝီဓာတ်တွေ ရုပ်အစုတွေ ဆက်စပ်နေတာကို “ကိုယ်ကောင်” လို့ ခေါ်၍ စွဲယူကြ၏။

ဒီတော့ “ကိုယ်ကောင်” ဆိုတာ ရှိမရှိ သိရှိနားလည်ရန်မှာ ၎င်းပထဝီသဘောတစ်ခု၌ “ကိုယ်ကောင်” ဆိုသည်မှာ ဝေးစွ၊ အထည် ခြပ် အမှုန်အမွှားတောင် ယူပြစရာ ရှိပါသလားလို့ စဉ်းစားဝေဖန်ကြည့်လိုက်တော့ “ကိုယ်ကောင်” ကို ရှာလို့မတွေ့ ရသည့်ပြင် အထည်ခြပ် အမှုန်အမွှားမျှပင် မရှိကြောင်းကို

သိမြင်တဲ့ “သမ္မာဒိဋ္ဌိဉာဏ်” ပေါ်လာတဲ့အခါ ပါဠိလို “သရီရအတ္တ”၊ မြန်မာလို “ကိုယ်ကောင်” ဟူသော အထင် အမှတ်ဟာ မဟုတ်မမှန် လွဲချော်သော အယူ တည်းဟူသော “အတ္တ” မဟုတ် ဟု ထိုးထွင်း၍ သိမြင်ရခြင်းသည် “အနတ္တ” ကို သိသည် မည်၏။

အနတ္တကို အပိုင်သိရင် -

အတ္တအယူမှား ပြုတ်၏။ ဒါဟာ အနတ္တကို မြင်အောင် ပြနည်း တစ်မျိုး ဖြစ်၏။

ဤသို့ ပထဝီဓာတ်တစ်ခုမှာပင် ကိုယ်ကောင် ရှာမတွေ့ရတော့ (သရီရအတ္တ) မဟုတ်၊ “အနတ္တ” ဟု ဖောက်ထွင်း၍ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဖြင့် သိရသောအခါ “မိမိကိုယ်” ဟု သမုတ်တဲ့ “ရုပ်အစုအဝေး” များတွင် ဆက်စပ်နေသမျှ ပထဝီသဘော အနန္တတို့မှာ ဘယ်ပထဝီကမှ “ကိုယ်ကောင်” ပါပဲ ဟု ဝန်ခံစရာ ရှာလို့ တွေ့နိုင်ပါ့မလား။ ဘယ်ပထဝီကမှ “ကိုယ်ကောင်” မဟုတ်လျှင် သူတစ်ပါးခန္ဓာ အစုအဝေး၌ ပါဝင်နေသော ပထဝီဓာတ်တို့သည်လည်း အားလုံး အနတ္တချည်းသာ ဖြစ်ကြပေသည်ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း သိမြင်နိုင်ပေတော့၏။

[ဤကား “ကိုယ်ကောင်” အစွဲ ခွာပုံ။]

“သတ္တဝါ” စွဲ ခွာကြအုံးစို့ -

ယခုလက်ရှိ မိမိကိုယ်ခန္ဓာ အစုအဝေးကြီးကို “လူသတ္တဝါ” လို့ ခေါ်ဆိုကြ၏။

“လူ” ဟူသော သတ္တဝါ ရှိ မရှိ စိစစ် ဝေဖန်ရန်မှာ - အဋ္ဌကလာပ်ခေါ် ရုပ်ကလာပ်တစ်စည်းတွင် ပါဝင်သော “ဓာတ် (၈) ပါး” မှ ပထဝီဓာတ် သဘောတစ်ခုကို “သတ္တဝါ” လားလို့ စဉ်းစားရမည်။

အမှန်မှာ “သတ္တဝါ” မဟုတ်ဘဲ “သဘောလက္ခဏာ” သက်သက်မျှသာ ဖြစ်ကြောင်းကို သိရှိရပေ၏။

ထို ပထဝီဓာတ်မှာ “သတ္တအတ္တ” ကင်းဆိတ်လျှင် “အတ္တ” မဟုတ်၊ အနတ္တ - အနတ္တ ပါပဲဟု ထိုးထွင်း သိမြင်နိုင်၏။ ထို ပထဝီဓာတ်မှာ “အတ္တ” မဟုတ်၍ “အနတ္တ” ဖြစ်ကြောင်းကို အပိုင်သိရှိရသော် -

မိမိဟူသော ခန္ဓာအစုအဝေးမှာ ပထဝီအားလုံး ဆက်စပ်နေကြရာ ဘယ် ပထဝီဓာတ်ကို “သတ္တအတ္တ” ပြုလုပ်နိုင်ပါမည်နည်း။ ဘယ်ပထဝီကို “သတ္တဝါ” လို့ ခေါ်စရာ ရှာလို့ တွေ့နိုင်ပါမည်နည်း။

ဒါကြောင့် “သတ္တဝါ” ကင်းဆိတ်၍ “သတ္တအတ္တ” မဟုတ်သဖြင့် အားလုံးသော ပထဝီဓာတ်တို့သည် “အနတ္တ” သာ ဖြစ်၏ဟု ဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်ရ၏။

မိမိခန္ဓာမှာ ပထဝီဓာတ်အားလုံးကို ရှုမြင်နိုင်သကဲ့သို့ သူတစ်ပါးဆိုတဲ့ ခန္ဓာအစုအဝေးမှစ၍ သတ္တလောကမှာ ရှိသမျှ အားလုံးသော ရုပ်ခန္ဓာမှ ပထဝီဓာတ်အပေါင်းတို့မှာလည်း “သတ္တ

အတ္တ” ကင်းဆိတ်၍ “အနတ္တ” ချည်းဖြစ်ကြောင်းကို “သမ္မာဒိဋ္ဌိ”
ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ဖြင့် ထိုးထွင်း သိမြင်နိုင်ရာ၏။

ဤကား “အနတ္တ” ကို သိမြင်ပုံ တစ်မျိုးပေတည်း။
[ဒါက “သတ္တအတ္တ” ခွာပုံ ဖြစ်၏။]

တတိယအချက်ဖြစ်တဲ့

ဇီဝအတ္တ စွဲကို ခွာကြအုံးစို့. -

မိမိခန္ဓာမှာ မွေးကတည်းက ပါလာသော “အသက်လိပ်ပြာ”
ရှိသည်ဟု ပုထုဇဉ်တိုင်း ထင်မှတ် စွဲယူကြ၏။

ထို့ကြောင့် အသက်လိပ်ပြာ ရှိ မရှိ စစ်ဆေးကြည့်ရှု
ကြပါစို့။

ပထဝီဓာတ် လက္ခဏာတစ်ခုသည် “ဇီဝအတ္တ” ခေါ်
အသက်လိပ်ပြာ ပါရှိသလားဟု စဉ်းစားသော် -

“ဇီဝအတ္တ” အသက်လိပ်ပြာမဟုတ်၊ မာမူ ပျော့မူသာ
ဟုတ်ကြောင်းကို သိမြင်ရသဖြင့် “အတ္တ” မဟုတ် အနတ္တ -
အနတ္တ ပါပဲဟု အမှန်ကို ထိုးထွင်း သိမြင်ရပေ၏။

ပထဝီဓာတ်သည် သူ့သဘောသက်သက်ဖြင့် မာနိုင်တဲ့
စွမ်းအားသတ္တိ၊ ပျော့နိုင်တဲ့ အစွမ်းသတ္တိ မရှိခြင်းကြောင့် “အတ္တ”
မဟုတ်၊ ပူတော့တစ်မျိုး၊ အေးတော့ တစ်မျိုးဖြင့် ပြောင်းလွဲ
နေခြင်းကြောင့် အနတ္တတရားသာ မှန်၏။

ထို ပထဝီဓာတ်မှာ “ဇီဝအတ္တ” မဟုတ်လျှင် ခန္ဓာကိုယ်
တစ်ခုလုံးမှာရှိသော ပထဝီဓာတ်တွေဟာ ဘယ်ပထဝီကိုမှ
“ဇီဝအတ္တ” ဟု ယူဆစရာ ရှာမတွေ့ရဘဲ “ဇီဝအတ္တ”
ကင်းဆိတ်နေသည်ကို သိရပြန်သဖြင့် အားလုံးသော ပထဝီဓာတ်
အပေါင်းတို့သည် “အတ္တ” မဟုတ်ဘဲ “အနတ္တ” ချည်းသာဟု
သိရှိရပြန်၏။

မိမိခန္ဓာ အစုအဝေးအားလုံးမှ ပထဝီဓာတ်အပေါင်းကို
ဆင်ခြင် ကြည့်ရှုပြန်သော် “ဇီဝအတ္တ” မဟုတ် “အနတ္တ”
ချည်းပဲဟု သိရှိရပြန်၏။ ဤသို့ ဆင်ခြင်ပုံ ရှုနည်းသည်လည်း
“အနတ္တ” ကို သိမြင်ပုံ တစ်မျိုးပေတည်း။

[ဤကား “ဇီဝအတ္တ” ခွာပုံ ဖြစ်၏။]

ဤကဲ့သို့. -

မြန်မာလို

၁။ သရီရအတ္တ - ကိုယ်ကောင်

၂။ သတ္တအတ္တ - သတ္တဝါကောင်

၃။ ဇီဝအတ္တ - အသက်ကောင်

ဆိုတဲ့ အတ္တ သုံးပါး မဟုတ်သည်ကို စဉ်းစား ဆင်ခြင်၍
အနတ္တကို သိမြင်ခြင်းသည် ပညာသိပင် ဖြစ်၏။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ
ဝိဇ္ဇာဉာဏ်ပင် ဖြစ်လေ၏။

ဤကဲ့သို့ သတ္တလောကရှိ ခန္ဓာအစုအဝေးများမှာ ရှိရှိသမျှ
အားလုံးသော ပထဝီဓာတ် ဟူသမျှတို့သည် “အနတ္တ” ချည်းသာ
တည်းဟု အသိရှင်း၊ အမြင်ရှင်းလာသောအခါ -

“သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ” လို့ ဘုရားဟောဒေသနာ အဆုံး အမနှင့် ကိုက်ညီသဖြင့် ခပ်သိမ်းကုန်သော ဓမ္မသဘောတို့သည် “အတ္တ” မဟုတ် “အနတ္တ” ချည်းပဲလို့ သိရှိ နားလည်လာရ ပေသည်။

ထို့ပြင် -

“ဓမ္မာ နိဿတ္တနိဇ္ဈိဝသဘာဝါ” လို့ အဋ္ဌကထာ အရှင်မြတ်တို့၏ အဆုံးအမ ဩဝါဒတို့နှင့်လည်း ကိုက်ညီစွာ သိမြင်လာရပေသည်။

အားလုံးသော ဓမ္မအပေါင်းတို့သည် သတ္တဝါလည်း မဟုတ်၊ ရှင်နေသော အသက်လိပ်ပြာလည်း မဟုတ် ဓမ္မသဘောတရားများ ချည်းသာ ဟုတ်မှန်လှသည် ဟူ၍ သိရှိ နားလည်ပြီးလျှင် ဉာဏ်အမြင် ပေါက်လာလေတော့၏။

ဓမ္မစကြာတရားတွင် -

စာဖတ်သူအပေါင်းတို့သည် ၎င်းတရားသဘောတို့ကို စဉ်းစားဆင်ခြင် တွေးတော၍ သိမြင်နေသော အခိုက်တွင် မျက်စိဖြင့် မြင်သကဲ့သို့ မြင်ရသဖြင့် -

စက္ခု ဥဒပါဒိ -

စက္ခု-တရားမျက်စိသည်၊ ဥဒပါဒိ - ထင်ရှားဖြစ်ပေါ် လာ၏။

ဉာဏံ ဥဒပါဒိ -

ဉာဏ်ဖြင့်ထိုးထွင်း သိမြင်ရသဖြင့် “ဉာဏံ ဥဒပါဒိ” ဖြစ်ရ၏။

ပညာ ဥဒပါဒိ -

မိမိခန္ဓာ၊ သူတစ်ပါးခန္ဓာ စသည်ဖြင့် အပြားအားဖြင့် သိမြင်ရ၍လည်း “ပညာ ဥဒပါဒိ” ဖြစ်ရ၏။

ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ -

ထိုကဲ့သို့ သိခြင်း၊ မြင်ခြင်းသည် အဝိဇ္ဇာကို ထွင်းဖောက်၍ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ဖြစ်ရသဖြင့် “ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ” ဖြစ်ရပေ၏။

အာလောကော ဥဒပါဒိ -

၎င်း ဓမ္မသဘောတို့ကို ရှုမြင်သည့်အခိုက် ထင်လင်းစွာ အသိရှင်း၊ အမြင်ရှင်းသည့်ဉာဏ် ရောက်ရသဖြင့် “အာလောကော ဥဒပါဒိ” ဖြစ်ရပေ၏။

ဤကဲ့သို့ ဉာဏ်ငါးမျက် သည် တရားသဘောများကို ဆင်ခြင် တွေးတော၍ သိမြင်သော အခိုက်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာ ပေတော့၏။

ထိုတရားသဘာဝမျိုးကို “ပညတ်” မှ “ပရမတ်” သို့ လည်းကောင်း၊ “အတ္တ” မှ “အနတ္တ” သို့လည်းကောင်း ကွဲပြားစွာ သိမြင်လာသောအခါ “သမ္မာဒိဋ္ဌိ” ဉာဏ် ရပြီဟု ခေါ်၏။ “ဝိဇ္ဇာဉာဏ်” ဟုလည်း ခေါ်၏။ “ပညာဉာဏ်” ဟုလည်း ခေါ်၏။ “ယထာဘူတဉာဏ်” ဟုလည်း ခေါ်ဆို၏။

မြန်မာလို “မှန်တာကိုသိသည်” “မှန်တာကို အသိရောက် သည်” ဟု ခေါ်ဆို၏။

မှတ်သားရန် -

ယခု “ပထဝီ” ဓာတ်တစ်လုံးဖြင့် အနတ္တဉာဏ် ဝိဇ္ဇာဉာဏ် ရလျှင် ကျန် ဓာတ်(၇)ပါး အားလုံးတို့လည်း အတူတူပင် ဖြစ်လေတော့၏မှတ်။

သာဓက

မြတ်စွာဘုရား၏သားတော် ရာဟုလာသည် ၎င်း ပထဝီ သဘောသက်သက်ကို မြင်သိကာမျှဖြင့် “အတ္တဒိဋ္ဌိ” ကွာပြီး သောတာပန် တည်ကြောင်းကို အခုလို ဟောထားသည် -

“ပထဝီဓာတ် အနတ္တတော ဇာနတော
ပဿတော အတ္တဒိဋ္ဌိ ပဟိယတိ။”

အဓိပ္ပာယ်က -

အနတ္တတော-ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အသက်လိပ်ပြာ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ မဟုတ်ကြကုန်သော။ “ပထဝီ ဓာတ်” - မာမူ၊ ပျော့မှု ဟူသော မြေဓာတ်၏ သဘောလက္ခဏာကို။ ဇာနတော-ကောင်းစွာတည့်တည့် ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် သိသော သူသည်။ ပဿတော-ကောင်းစွာထင်ထင် ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် မြင်သောသူသည်။ အတ္တဒိဋ္ဌိ- “သက္ကာယဒိဋ္ဌိ”, ဝါ-အတ္တဒိဋ္ဌိဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ မိန်းမ၊ ယောက်ျား မဟုတ်ဟူ၍

အထင်မှား၊ အမြင်မှား၊ အမှတ်မှား၊ အယူမှား၊ အစွဲမှား၍ နေသော “အတ္တဒိဋ္ဌိ” ကြီးကို၊ “ပဟိယတိ” - တစ်ခု မကျန် ပယ်ရှား ဖြတ်တောက်နိုင်လေတော့၏ ချစ်သား....” လို့ သားတော်ကလေးကို ဟောကြားထားခဲ့ပေသည်။

“ကဲ

စာဖတ်သူအပေါင်းတို့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာစွာဖြင့် “သာဓု” သာ ခေါ်ဆိုကြပေတော့။

ရွှေကြေးစည်

[တရားပြီးဆုံးပြီ။]

သောတာပန်၏ လိုရင်းဉာဏ်မှာ “ယထာဘူတ” ဉာဏ် ဖြစ်၏။ အထက်မဂ်သုံးပါး၏ ဉာဏ်မှာ သံဝေဂဉာဏ် ဖြစ်၏။

မှတ်သားရန်

ပညာ ဆိုတာ ဘာပညာလဲ? “ပညာ” ဆိုတာ “ပကာရေန” - အပြားအားဖြင့်၊ ဇာနာတိ - သိတတ်၏။

ဣတိ တသ္မာ - ထို့ကြောင့်၊ ပညာ - ပညာ မည်၏။ “အပြား” ဆိုတာက အနိစ္စအပြား၊ ဒုက္ခအပြား၊ အနတ္တအပြားကို ဆို၏။

ပါဠိလို မြန်မာလို

အနိစ္စ - မမြဲတာ

ဒုက္ခ - ဆင်းရဲတာ

အနတ္တ - အစိုးမရတာ

ဘာ မမြဲတာလဲ၊ ဘာ ဆင်းရဲ တာလဲ၊ ဘာ အစိုးမရဒါလဲ? ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ် (၂) ပါး ပါ။

တစ်နည်း -

မမြဲတာ - ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော။

ဆင်းရဲတာ - ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော။

အစိုးမရတာ - ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော။

ဒါကြောင့် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ဆိုတဲ့ လက္ခဏာကို ပြမယ်ဆိုရင် အရင်းခံဖြစ်တဲ့ သင်္ခတပရမတ် တစ်ခုခုကို ရှေးဦးစွာ ပြပြီးမှ လက္ခဏာ (၃) ပါးကို နောက်မှ ဟောပြရပေသည်။

အကျဉ်းချုပ် တရားရှုနည်း

ခုကာလမှာ -

“ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် ဖြစ်ချင်တာဖြစ် ဖြစ်သမျှတွေဟာ အကောင်းချည့်ပဲ” လို့ ဆိုတဲ့ အသုံးစကားအတိုင်း မိမိခန္ဓာကိုယ် အတွင်းသားထဲမှာ တဖွားဖွား ဖြစ်ပျက်နေကြတဲ့ ဖြစ်တရားနဲ့ ပျက်တရား ဖြစ်ပျက်မနားတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် -

❖ အနိစ္စ

❖ ဒုက္ခ

❖ အနတ္တ တရားတို့ချည့်သာတည်း လို့

“သံဝေဂဉာဏ်” ရင့်သည်ထက် ရင့်အောင် ပွားရှုပါလေ။

မြတ်စွာဘုရားက -

သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ

ယဒါ ပညာယ ပဿတိ

အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ

ဧသ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ

လို့ ဟောတော်မူတယ်။

အဓိပ္ပာယ်က -

သဗ္ဗေ - ခပ်သိမ်းဥသည့် အလုံးစုံကုန်သော၊ သင်္ခါရာ - ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ ကြောင်းလေးဖြာတို့ ပြုပြင်ပါမှ ဖြစ်ပေါ်လာကြသော သင်္ခါရဝတ္ထု အစုစုတို့သည်၊ အနိစ္စာ - အမြဲမရှိ ပျက်စီးကြရလေကုန်၏။

ယဒါ - အကြင်အခါကာလ သမယ၌၊ ပညာယ -
ဝိပဿနာ ဉာဏ်ပညာဖြင့်၊ ပဿတိ - သဘောအနိစ္စာ မမြဲတာကို
ကောင်းစွာပိုင်ပိုင် သိမြင်နိုင်၏။

တဒါ - ထိုအခါကာလ သမယ၌၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ - ငြီးငွေ့
လေ၏။

ဧသ ဧသော - ဤ ငြီးငွေ့သော နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်သည်
သာလျှင်။ ဝိသုဒ္ဓိယာ - အအေးဆုံးမှန်တဲ့ ပြည်နိဗ္ဗာန်၏၊ မဂ္ဂေါ -
ကောင်းစွာ ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းအကျော် လမ်းမတော်ကြီး
ပါပေတကား။

အဲဒီလို -

ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတို့၏ မမြဲမှု၊ ဆင်းရဲမှု၊
အစိုးမရမှုတို့ကို မြင်မှ တစ်သံသရာလုံးက အကောင်းထင်ပြီး
စွဲလာခဲ့တဲ့ “သမုဒယသစ္စာ” ဟာ အနုသယပါ မကျန်
ကင်းကွာ၍ ချုပ်ငြိမ်းသွားပါတယ်။ ချုပ်ငြိမ်းမှ ချုပ်ရာ ငြိမ်းရာကို
တွေ့ရှိရပါတယ်။

ချုပ်ရာ ငြိမ်းရာက “နိရောဓသစ္စာ”၊ တွေ့တဲ့ဉာဏ်က
“မဂ္ဂသစ္စာ” မဂ်ဉာဏ် ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ့ကြောင့် “သစ္စာလေးချက်၊ တစ်ပြိုင်နက်၊ မဂ်၏
ကိစ္စသာ” လို့ ပညာရှိများ ဆိုရိုးပြုကြပါတယ် ယောဂီတို့။

ရွှေကြေးစည်

တရားမှတ်ချက်

စင်, ဗဟိ, ကွာ, ဓွတ် :

ပရမတ်တရားကို ပဌမဦးစွာ အသိ အမြင် ရှင်းအောင်
ဆရာကောင်းထံ နာယူပြီး ထိုပရမတ်တရားမှ လက္ခဏာယာဉ်
(၃) ပါးတို့တွင် -

- အနတ္တ အပိုင်သိလျှင် ဒိဋ္ဌိ စင်မယ်။
- အနိစ္စ အပိုင်သိလျှင် တဏှာ စင်မယ်။
- ဒုက္ခ အပိုင်သိလျှင် မာန စင်မယ်။

- ဒိဋ္ဌိစင်လျှင် အပါယ်ဘုံ လွတ်မယ်။
- တဏှာစင်လျှင် လူ့ဘုံ၊ နတ်ဘုံ လွတ်မယ်။
- မာနစင်လျှင် ဗြဟ္မာ့ဘုံ လွတ်မယ်။

- ဒိဋ္ဌိစင်တော့ သောတာပန်။
- တဏှာစင်တော့ အနာဂါမ်။
- မာနစင်တော့ အရဟံ။

[ထုံးစံ ဓမ္မတာ၊ စင်အောင်သာ၊ ထုတ်ပါ တရားသာ။]

မိမိကိုယ်မိမိ “သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်” (ဝါ) အရိယာ
စစ်-မစစ် အောက်ပါ “အင်္ဂါ ၄ ချက်” ဖြင့် ညီ-မညီ
စိစစ်ကြပါ။

အင်္ဂါလေးပါးကား -

- ၁။ ဘုရားကို မတုန်မလှုပ် ယုံကြည်ပြီလား။
- ၂။ တရားကို မတုန်မလှုပ် ယုံကြည်ပြီလား။
- ၃။ သံဃာကို တုန်မလှုပ် ယုံကြည်ပြီလား။
- ၄။ ငါးပါးသီလကို ဘုန်းကြီးထံ မတောင်းခံဘဲ မိမိဖာသာ လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းပြီလား။

ဒါပဲ တော်ပြီ။

[ဝိဇ္ဇာနဲ့ စရဏနဲ့ မိမိ ပြည့်စုံပြီလား]

အသင် စာဖတ်သူ -

မဂ်ပုဂ္ဂိုလ် (၄) ယောက်

ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ် (၄) ယောက် ကို ဘယ်လိုခေါ်သလဲ?

သိရှိပြီး ဖြစ်ပလား?

မသိသေးဘူး ဆိုရင် အသင်သည် “ဗုဒ္ဓဝါဒီ” ၄ မျိုး

၄ စားထဲမှ -

နံပါတ် (၁)

နံပါတ် (၂) ဖြစ်နေပြီ။

သတိပြုပါလေ။



ဓမ္မစေတီဆရာတော်

ဓာတ် (၁၈) ပါးဖြင့် ဒိဋ္ဌိက္ခာ၍ သောတာပန်ဖြစ်ခြင်းကို ပြဆိုသော သံပေါက်

- ၁။ မျက် - နား - နှာ - လျှာ၊ ကိုယ် - မနာ၊ ခြောက်ဖြာ အခံဓာတ်။
- ၂။ ဆင်း - သံ - နံ - ရ၊ တွေ့ - ကြံဆ၊ ခြောက်ဝ အတိုက် ဓာတ်။
- ၃။ မြင် - ကြား - နံ - လျက် - ထိ၊ ရုပ်မှတ်သိ၊ သိသမျှ နာမ်ဟုမှတ်။
- ၄။ မျက်စိ၊ အဆင်း၊ ပေါင်းဆုံလျဉ်း၊ ချက်ချင်း ရုပ်နာမ်ပေါ်။
- ၅။ နားနဲ့အသံ၊ ပေါင်းဆုံပြန်၊ ကြားပြန် ရုပ်နာမ်ပေါ်။
- ၆။ နှာနဲ့နှစ်ခု၊ ပေါင်းဆုံပြု၊ နံမှု ရုပ်နာမ်ပေါ်။
- ၇။ လျှာ ရ နှစ်ခု၊ ပေါင်းဆုံပြု၊ လျက်မှု ရုပ်နာမ်ပေါ်။
- ၈။ ကိုယ်နှင့်ထိမှု၊ ပေါင်းဆုံပြု၊ တွေ့မှု ရုပ်နာမ်ပေါ်။
- ၉။ မနောကြံဆ၊ ပေါင်းတုံက၊ မန - ရုပ်နာမ်ပေါ်။
- ၁၀။ မနဋ္ဌိသာ၊ နာမ်တိုက်လာ၊ နှစ်ဖြာ ရုပ်နာမ်ပေါ်။
- ၁၁။ သိမှုစိတ်ဓာတ်၊ မြဲရှိမှတ်၊ တပ်အပ် ဗာလခေါ်။

- ၁၂။ စိတ်ကိုအမြဲ၊ ငါငါဘဲ၊ မလွဲ အန္တခေါ်။
- ၁၃။ အန္တဗာလ၊ မှတ်ထင်ကြ၊ မုချ ဤတိုင်းနော်။
- ၁၄။ ဓာတ် (၁၈) ပါး၊ မသိငြား၊ အမှား ဒိဋ္ဌိခေါ်။
- ၁၅။ ဒိဋ္ဌိပျောက်ရန်၊ ဆယ့်ရှစ်တန်၊ ဓာတ်မှန် ကြည့်မှနော်။
- ၁၆။ ဓာတ်ကိုမရှု၊ ပညတ်ရှု၊ အမှု မငြိမ်းနော်။
- ၁၇။ ပညတ်ရုပ်မှာ၊ တဏှာငါ၊ နာနာငြိသနော်။
- ၁၈။ စိတ်ဓာတ် အနိစ္စ၊ ရှုနိုင်မှ၊ မုချဒိဋ္ဌိကွာ။
- ၁၉။ ငါ-ငါ ထင်သမျှ၊ သက္ကာယ၊ သို့မှ ပယ်နိုင်မှာ။
- ၂၀။ ဒိဋ္ဌိသက္ကာ၊ ပယ်သူမှာ၊ မှတ်ပါ သောတာသာ။
- ၂၁။ ကာမဂုဏ်ငါး၊ ခံစား၊ ပျက်ပြား မရှိပါ။
- ၂၂။ သိကြား၊ ဝိသာခါ၊ ပုံပမာ၊ မှတ်ပါ ထုံးစဉ်လာ။
- ၂၃။ အိမ်ရာထောင်ကြ၊ အာဂါရ၊ ကြာလှ (၇) ဘဝါ။
- ၂၄။ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ လွန်ရင့်သန်၊ ကောလံ၊ ဧဗိဇာ။
- ၂၅။ ကာမရာဂ၊ ပြတ်လိုက၊ ရှုကြ အသုဘာ။
- ၂၆။ စက်ဆုပ်ဖွယ်ရာ၊ ဧဂုစ္ဆာ၊ ထင်လာ အနာပါ။
- ၂၇။ အနာဂါမ်စစ်၊ ရောက်ပြန်လစ်၊ မဖြစ် ကာမရွာ။
- ၂၈။ ငါးတန် သုဒ္ဓါ၊ ဗြဟ္မာရွာ၊ လားရာ ရှိသည်သာ။
- ၂၉။ ခန္ဓာငါးစု၊ ဒုက္ခရှု၊ ထင်မှု ရဟန္တာ။

- ၃၀။ အောက်မဂ်ပြီးမှ၊ ကောဋ္ဌာသ၊ ရှုရ အသုဘာ။
- ၃၁။ ခထက် နှစ်မဂ်၊ ကျင့်ဖို့တွက်၊ ဟောမြွက် တို့မြတ်စွာ။
- ၃၂။ လေးသတိပဋ္ဌာန်၊ ငါးခန္ဓာ၊ ပွားရှုရန်ဖို့ရာ။
- ၃၃။ ကာယာနုမှာ၊ ရုပ်ခန္ဓာ၊ ရှုပါ အသုဘာ။
- ၃၄။ ဝေ နှစ်ခုမှာ၊ ဘေးဒုက္ခာ၊ ရှုပါ တဏှာခွာ။
- ၃၅။ သဉ်၊ သင် နှစ်ခု၊ ဓမ္မာနု၊ ရှုလော့ အနတ္တာ။
- ၃၆။ စိတ်နှင့် ဝိညာဏ်၊ ဤနှစ်တန်၊ ရှုရန် အနိစ္စာ။
- ၃၇။ အနိစ္စနှင့် အနတ္တ၊ ကပ်ရှုနိုင်၊ ပိုင်ပိုင် ဒိဋ္ဌိကွာ။
- ၃၈။ အသုဘ၊ ဒုက္ခ၊ ရှုနိုင်က၊ မုချ ရဟန္တာ။
- ၃၉။ သောတာပန်မှာ၊ ပါယ်ဒုက္ခာ၊ လွတ်ရာ ရှိသေးတာ။
- ၄၀။ ကာမဒုက္ခာ၊ အနာဂါ၊ ပြတ်ကာ သွားသည်သာ။
- ၄၁။ ၃၁-ဖြာ၊ ဘေးဒုက္ခာ၊ လွတ်ရာ ရဟန္တာ။
- ၄၂။ လေးပါး မဂ်စဉ်၊ ဉာဏ်အမြင်၊ ဆင်ခြင် ရှုလေပါ။

